

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Bursy Szkół Artystycznych w Opolu

na rok szkolny 2022/2023

Wstęp.

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, sytuacji wychowawczej bursy, diagnozy potrzeb środowiska szkolnego oraz aktualnej diagnozy w zakresie występujących w środowisku bursowym czynników ryzyka oraz czynników chroniących.

W programie zostały uwzględnione wnioski (rekomendacje) wynikające z nadzoru pedagogicznego dyrektora bursy za ubiegły rok szkolny, podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023 oraz rekomendacje wychowawczo- profilaktyczne Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie na rok szkolny 2022/2023.

I. ŹRÓDŁA PLANOWANIA

1. Wnioski (rekomendacje) wynikające z nadzoru w roku szkolnym 2021/2022

- 1) Organizowanie zebrań z rodzicami wychowanków, co najmniej 2 razy w roku szkolnym, ponieważ kontakty z rodzicami były mocno ograniczone i wielu z nich nie ma właściwej wiedzy o zasadach funkcjonowania bursy.
- 2) Ujednolicenie zasad wyjścia i powrotów wychowanków do bursy, poprzez ustalenie jednolitych zasad obowiązujących we wszystkich grupach: niepełnoletni do godz. 20.00, a pełnoletni do 21.45.
- 3) Sporządzenie imiennego wykazu wychowanków wraz datą urodzenia dostępnego w każdym pokoju wychowawców.
- 4) Powrót do półrocznej oceny zachowania wychowanków.
- 5) Wprowadzenie formularza(klauzule) dla rodziców w zakresie wymaganych zgód na wyjścia i powroty do bursy, podawanie leków itp.
- 6) Obsadzanie dwóch wychowawców na dyżurach nocnych (w miarę możliwości organizacyjnych).
- 7) Wpisanie na stronę internetową bursy kontaktów mailowych wychowawców grup wychowawczych.
- 8) Przywrócenie imiennej odpowiedzialności wychowawców za przygotowanie i prowadzenie tradycyjnych imprez i uroczystości bursowych.

2. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023:

- 1) Wychowanie zmierzające do osiągnięcia dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiednich decyzji.
- 2) Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych, wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
- 3) Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, między innymi przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.
- 4) Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
- 5) Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych.
- 6) Wspieranie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształcenia krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i

przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratorium przyszłości”.

- 7) Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

3. Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2022/2023

- 1) Opieka psychologiczno-pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych uczniów.
- 2) Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin.
- 3) Dосконаlenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

II. DIAGNOZA SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ I PROBLEMÓW BURS

W roku szkolnym 2022/2023, w porównaniu do ubiegłego roku szkolnego znacznie zwiększyła się ilość wychowanków. Zakwaterowano 150 wychowanków w czterech grupach wychowawczych, w tym 60 nowych wychowanków. Młodzież przeważnie pochodzi z terenów województwa opolskiego. Do bursy zostało przyjętych 2 uczniów pochodzących z Ukrainy. Przeważająca grupa wychowanków pochodzi z rodzin pełnych, gdzie opiekę sprawują oboje rodziców, ale mieszkają również dzieci pochodzące z rodzin rozbitych, półsieroty.

W bursie jest zatrudnionych 10 wykwalifikowanych wychowawców.

W dniu zakwaterowania rodzice wychowanków otrzymali do zapoznania się i akceptacji warunki i zasady obowiązujące w czasie pobytu ich dziecka w bursie. We wrześniu odbyły się zebrania grupowe z rodzicami wychowanków, podczas których Rodzice/prawni opiekunowie zostali szczegółowo zapoznani z procedurami obowiązującymi w bursie. Dla rodziców priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa ich dzieciom oraz otaczanie ich opieką i stwarzanie optymalnych warunków do nauki.

Z analizy dokumentacji pracy opiekuńczo- wychowawczej (raporty, sprawozdania) wynika, że bursie wystąpiły następujące zdarzenia niewłaściwego zachowania:

- 1) Spóźnione powroty do bursy, w tym po weekendzie;
- 2) Palenie tytoniu oraz posiadanie i palenie papierosów elektronicznych;
- 3) Zakłócanie ciszy nocnej,;
- 4) Niezgłaszanie wyjść i powrotów;
- 5) Problemy z utrzymaniem porządku w niektórych pokojach;
- 6) Brak motywacji do podejmowania obowiązków szkolnych;
- 7) Słaba aktywność wychowanków w życiu bursy.

III. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące w środowisku bursy

Przeprowadzona analiza sytuacji wychowawczej pozwoliła wyodrębnić czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące w środowisku bursy. Stanowiły one podstawę przy projektowaniu działań zapobiegawczych. Jednocześnie zidentyfikowano oczekiwania wychowanków, ich rodziców i wychowawców, co pozwoliło na sformułowanie potrzeb i priorytetów w działalności wychowawczej i profilaktycznej bursy.

Czynniki ryzyka:

- 1) Podejmowanie przez wychowanków zachowań ryzykownych (palenie papierosów, spożywanie alkoholu, narkotyków);
- 2) Nieobecność jednego z rodziców (rozwód, praca za granicą, niespójne metody wychowawcze rodziców, konflikt w rodzinie);
- 3) Niepowodzenie szkolne wychowanków;
- 4) Niewywiązywanie się z obowiązków szkolnych;

- 5) Niechęć angażowanie się wychowanków w aktywność społeczną i kulturalną;
- 6) Nieprzestrzeganie zasad obowiązujących w bursie.

Czynniki chroniące:

- 1) Zapewnienie wychowankom poczucia bezpieczeństwa w bursie;
- 2) Możliwość rozwoju zainteresowań na terenie placówki;
- 3) Dobra atmosfera panująca w bursie oparta na zaufaniu i szacunku;
- 4) Zainteresowanie rodziców sprawami ich dzieci;
- 5) Wsparcie ze strony wychowawców i psychologa w przypadku pojawienia się problemów wychowawczych i zdrowotnych;
- 6) Pozytywne relacje pomiędzy rówieśnikami;
- 7) Angażowanie wychowanków do czynnego udziału w życiu kulturalnym i społecznym bursy.

IV. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE PLANU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO NA ROK SZKOLNY 2022/2023

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczo-profilaktycznych wśród wychowanków, ich rodziców (prawnych opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników bursy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w placówce.

Cele szczegółowe:

1. Obszar rozwoju intelektualnego:

- 1) Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów;
- 2) Zapewnienie wychowankom optymalnych warunków do nauki;
- 3) Zwiększenie udziału wychowanków w spotkaniach i imprezach organizowanych w bursie.

2. Obszar rozwoju społecznego:

- 1) Integracja wychowanków - przeprowadzenie imprez i zajęć integracyjnych;
- 2) Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm i zasad zachowania w bursie;
- 3) Propagowanie postaw altruistycznych wśród wychowanków bursy.

3. Obszar rozwoju fizycznego

- 1) Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych;
- 2) Prowadzenie zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych;
- 3) Zwiększenie aktywności fizycznej wychowanków poprzez organizację różnych form zajęć sportowo-rekreacyjnych.

4. Obszar rozwoju emocjonalnego:

- 1) Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby;
- 2) Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w zakresie umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.

V. REALIZACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO

Program będzie realizowany we wszystkich grupach. Opiekunowie poszczególnych grup opracowują plany pracy, w których określają formy realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych. Opracowanie strategii działań w grupie jest przeniesieniem zamierzeń zawartych w programie wychowawczo-profilaktycznym bursy na warunki grupy.

Adaptacji dokonuje się, podejmując następujące kroki:

- 1) identyfikacja zasobów i potrzeb rozwojowych wychowanków danej grupy,
- 2) opracowania szczegółowych zadań wychowawczych,
- 3) określeniu szczegółowych celów do zrealizowania w konkretnej grupie,
- 4) przypisanie osobistej odpowiedzialności za realizację poszczególnych zadań,
- 5) określeniu terminów realizacji poszczególnych zadań na poziomie grupy.

Uwagi do realizacji programu

1. Podstawą sukcesów wychowawczych jest znajomość wychowanków, ich problemów i oczekiwań.
2. Opiekunowie grupy powinni na bieżąco diagnozować potrzeby wychowanków, a gdy jest potrzeba na bieżąco modyfikować plan pracy.
3. Metody i formy pracy w danej grupie wychowawczej ustalają wychowawcy – opiekunowie grupy i dostosowują je indywidualnie do potrzeb i możliwości grupy.
4. Treści zawarte w programie powinny być przekazywane na wszystkich zajęciach organizowanych w bursie (w tym imprezy i uroczystości, wycieczki, akcje charytatywne).
5. Formy pracy z wychowankami powinny sprzyjać budowaniu więzi z bursą, jej tradycjami i wartościami.
6. Ważnym aspektem realizacji programu jest racjonalne wykorzystanie posiadanej bazy lokalowej i materiałowej bursy.
7. Podczas realizacji pracy z wychowankami wskazane są metody aktywizujące, z uwzględnieniem nowych technologii cyfrowych.

VI. HARMONOGRAM ZADAŃ I FORMY I REALIZACJI

Zadania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Diagnoza wychowanka, jego predyspozycji, oczekiwań i potrzeb: 1) rozmowy z rodzicami, wywiady z wychowankiem 2) obserwacje, wywiady, ankiety 3) Analiza opinii i orzeczeń z PPP, zaświadczeń specjalistycznych, w tym od lekarza psychiatry 4) Prowadzenie badań diagnostycznych w trakcie indywidualnych konsultacji psychologicznych z użyciem dostępnych narzędzi diagnostycznych.	wrzesień	Wychowawcy, Psycholog
2. Wspieranie procesu adaptacyjnego nowych wychowanków: 1) spotkanie integracyjne dla nowych wychowanków; 2) organizacja imprezy „Pasowania na mieszkańca bursy”.	wrzesień	wychowawcy
3. Promowanie wiedzy o bezpieczeństwie własnym wychowanków: 1) Zapoznanie z regulaminem mieszkańców, procedurami bezpieczeństwa, przepisami BHP, ppoż. 2) Zapoznanie z procedurą ewakuacji w bursie.	Wrzesień	wychowawcy
4. Realizacja projektu „Bezpieczna bursa”: 1) Całodobowy monitoring wewnętrzny i zewnętrzny, 2) Monitorowanie wejść i wyjść wychowanków oraz wyjazdów i przyjazdów wychowanków, 3) Funkcjonowanie systemu kontroli dostępu.	cały rok	wychowawcy
5. Profilaktyka zagrożeń: 1) Pogadanki dotyczące problemu palenia papierosów, spożywania alkoholu, środków psychoaktywnych, 2) Analiza przypadków agresji i autoagresji u wychowanków, 3) Udostępnianie materiałów dotyczących skutków uzależnienia od Internetu (mediów społecznościowych).	cały rok	wychowawcy
6. Bezpieczeństwo cyfrowe: 1) Uświadamianie zagrożenia wynikającego z nadmiernego korzystania z gier komputerowych, cyberprzemoc, seksting 2) Kampanie informacyjne dotyczące odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej	październik	wychowawcy

7. Edukacja prawna: 1) spotkania z Policją, Strażą Pożarną nt. prewencji w sytuacji wystąpienia zagrożenia; 2) spotkania z prawnikiem nt. konsekwencji wynikających z nieprzestrzegania prawa.	listopad	dyrektor wychowawcy
8. Organizacja spotkań promujących zdrowy styl życia oraz zdrowie fizyczne i psychiczne (pogadanki, konkursy, warsztaty, spotkania z dietetykiem itp.)	cały rok	Psycholog wychowawcy
9. Organizacja zajęć dotyczących zachowań asertywnych, umiejętności rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z przemocą (np. warsztaty z mediacji szkolnej)	raz w roku	wychowawcy
10. Wzmacnianie samooceny i pozytywnego obrazu samego siebie u wychowanków. np. treningi interpersonalne, zajęcia z komunikacji interpersonalnej.	w ciągu całego roku	Wychowawcy psycholog
11. Pomoc wychowankom w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń, w tym szkolnych	w ciągu całego roku	Psycholog, wychowawcy
12. Inicjowanie i podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.	w miarę potrzeb	Psycholog, wychowawcy
13. Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych wychowanków min. związanych z przemocą w rodzinie, w tym przemocą seksualną. 1) Realizacja programu wsparcia dla wychowanków przeżywających kryzysy rozwojowe i życiowe, 2) Doskonalenie kompetencji nauczycieli-wychowawców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i stosowania procedury „Niebieskiej Karty”,	w ciągu całego roku	Psycholog, wychowawcy
14. Kalendarz imprez i uroczystości: 1) „Zabawa integracyjna” dla nowoprzyjętych wychowanków, 2) „Pasowanie na mieszkańca bursy”, 3) „Wybory Rady Młodzieżowej”, 4) „Andrzejki”, 5) „Mikołajki”, 6) „Uroczysta kolacja Wigilijna”, 7) „Bal Karnawałowy” 8) „Pożegnanie absolwentów”, 9) „Ognisko pożegnalne”.	Wrzesień Wrzesień Październik Listopad Grudzień Grudzień Styczeń Kwiecień Czerwiec	Wychowawcy, Rada Młodzieżowa
15. Inspirowanie ekspresji plastycznej, filmowej, dyskusji na temat przemocy i uzależnień, ich przyczyn, skutków oraz sposobów przeciwdziałania. 1) Informacje w gablotach (plakaty, ulotki). 2) Pokazy filmowe o tematyce profilaktycznej. 3) Konkursy plastyczne i wystawy pokonkursowe w galerii	w ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy
16. Działalność ekologiczna: 1) Promowanie wiedzy dotyczącej środowiska naturalnego i jego zagrożeń; 2) Udział w akcjach ekologicznych.	w ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy
17. Kształtowanie postaw obywatelskich: 1) Poznanie historii i kultury miasta Opola; 2) Organizowanie konkursów i uroczystości dotyczących obchodów świąt narodowych.	w ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy

18. Rozwijanie samorządności i odpowiedzialności: 1) Wybory demokratyczne samorządów grupowych i Rady Młodzieżowej 2) Wspieranie inicjatyw samorządu mieszkańców. 3) Powierzanie młodzieży odpowiedzialnych zadań.	w ciągu całego roku	Dyrektor, opiekun samorządu, wychowawcy
---	---------------------	---

VII. ZAKRES WSPOMAGANIA RODZICÓW

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja wychowawcy - rodzice.	1. Ustalenie zasad współpracy z rodzicami, w tym z Rodzicami /Opiekunami prawnymi uczniów z Ukrainy. 2. Ustalenie terminów i formy spotkań z rodzicami. 3. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w bursie.
Pomoc w zakresie ochrony zdrowia oraz pomocy specjalistycznej i materialnej	1. Współpraca w zakresie ustalenia form pomocy zdrowotnej (np. wydawanie leków) 2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej. 3. Udzielanie pomocy w trudnej sytuacji materialnej rodziny.
Opieka psychologiczna w trudnej sytuacji życiowej wychowanka, sprawiającego problemy wychowawcze, a także mającego trudności w nauce	1. Spotkania indywidualne z Rodzicami uczniów, 2. Spotkania i konsultacje z wychowawcami i rodzicami. 3. Konsultacje wychowawczo- psychologiczne. 4. Modyfikowanie sposobu postępowania rodziców oraz ich postaw wychowawczych wobec dzieci (Porady, jakie działania można podjąć, w tym tłumaczenie ograniczeń, jakie należy postawić dziecku).

VIII. ZAKRES WSPOMAGANIA NAUCZYCIELI

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	1. Organizacja współpracy zespołowej wychowawców. 2. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 3. Poradnictwo psychologiczne dla kadry Bursy.
Współpraca z wychowawcami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rozpoznawania indywidualnych potrzeb wychowanków (psycholog)	1. Współpraca z wychowawcami w zakresie udzielania rodzicom informacji na temat kierowania wychowanków przejawiających trudności dydaktyczno-wychowawcze, emocjonalne do poradni psychologiczno-pedagogicznych lub innych poradni specjalistycznych. 2. Konsultacje z wychowawcami na temat funkcjonowania poszczególnych wychowanków i ustalania oddziaływań wychowawczych.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki.	1. Organizacja doskonalenia zawodowego (szkolenia, warsztaty) 2. Doposażenie biblioteki wychowawców. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii cyfrowych.
Pomoc w przypadku wystąpienia zagrożeń (pandemia, klęski żywiołowe itp.) uniemożliwiających realizację zadań statutowych bursy	1. Pomoc w realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego w formie zdalnej. 2. Przekazanie obowiązujących zaleceń dotyczących reżimu bezpieczeństwa w placówce (np. regulaminu bezpieczeństwa sanitarnego).

IX. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

1. Monitorowanie realizacji programu będzie polegało na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych.
2. Po I półroczu zostanie przeprowadzona analiza stanu realizacji programu w poszczególnych grupach, a w II półroczu podsumowanie rocznej działalności bursy.
3. Ewaluacja będzie prowadzona poprzez:
 - 1) obserwację zachowań wychowanków i zachodzących w tym zakresie zmian,
 - 2) analizę dokumentacji,
 - 3) przeprowadzanie ankiet wśród wychowanków.
 - 4) rozmowy z wychowankami i ich rodzicami,
 - 5) wymianę spostrzeżeń wśród wychowawców.
4. Zostanie powołany zespół ds. ewaluacji. Zadaniem zespołu będzie opracowanie planu ewaluacji, organizacji badań oraz opracowanie wyników. Wnioski prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostaną przedstawione radzie pedagogicznej i będą stanowiły rekomendacje do przyszłorocznej diagnozy szkolnej.

Program został opracowany przez zespół:

1. Karolina Klatt – kierownik zespołu
2. Justyna Sutor-Kokowska – członek zespołu
3. Aleksandra Adamów - członek zespołu

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu 20.10.2022 r.